

atenție acestor manifestări și ar fi suficient să cităm pe cele ale medicilor sau ale inginerilor pentru a da doar aceste exemple de nolorietate. În această ordine se cuvine să relevăm, de asemenea, și manifestările Caselor de cultură, de sub oblăduirea Comitetului pentru Cultură și Educație Socialistă a Municipiului București, fiind de menționat Concertul de muzică elisabetană susținut la Ateneul Român de formația vocal-instrumentală *Lira*, aparținând Casei de cultură a sectorului I. A fost o manifestare artistică de ținută, prefațată de substanțialul și competentul cuvânt al compozitorului Doru Popovici care este, de altfel, autorul lucrării *Muzica elisabetană* apărută la Editura muzicală.

Am apreciat chipul simplu și de o mare puritate în care vocile feminine, acompaniate de câteva instrumente iar uneori de orgă, au redat madrigalele și piesele deosebit de melodioase ale unor compozitori vestiți, de epocă, exponenți ai școlii madrigalistice engleze: Thomas Morley, Thomas Weelkes, apoi lutiștul și compozitorul John Dowland, madrigalistul și virginalistul Thomas Tomkins și încă alții, intrați în istoria muzicii elisabetane.

Este lăudabil și se cuvine citat tineretul care își consacră timpul liber de care dispune unei activități artistice ce s-a dovedit rodnică: Octavia Noaghe, Ileana Rațiu, Gabriela Turcea-Coulin, Magdalena Bălan, Ligia Ardeleanu, Cristina Brich, Catrinel Papadopol, Elena Stănescu, Monica Ranetescu, fiind de menționat, de asemenea, valoroasa contribuție a inimosului și talentatului organist Iosif Gerstenengst care a cântat de altfel și piesa cu caracter solistic.

A fost o manifestare artistică apreciată la modul cel mai pozitiv de numerosul public participant.

J. — V. P.

DIN ȚARĂ Brașov

Departa de a manifesta semne de oboseală sau vreo grabă de a încheia stagiunea, reeditând confortabil prezentări recente, concertele Filarmonicii *G. Dima* au susținut în substanțialitate ultimele lor programe.

În primă audiție, *Improvițațiile Dramatice* de Irina Odăgescu-Tuțuianu au dezvăluit o fluentă stăpînire și conducere a ideilor, desfășurate într-o libertate de acțiune ce sugerează în adevăr improvizația. În același timp, simțul evident al bunelor gradații și al continuității aduc și consistență magnei sonore, frământată de vii expansiuni în vocile orchestrei. Autoarea și dirijorul Mircea Lucescu au obținut cu acest prilej încă un câștig de cauză tinerei creații românești.

Simfonia „Ursul” de Haydn a fost tilcuită cu nuanțată și clară măiestrie de același dirijor, care i-a desprins în vie stilizare minunată desfășurare.

Concertul în Re major pentru vioară și orchestră de Beethoven a adus apoi înălțarea spirituală ce-i însoțește ascultarea, mai ales cînd e comunicat cu vibranta și nobila identitate de simțire și puritatea violonistică strălucite ale unui artist ca Ștefan Ruha.

Dirijorului Ion Băciu i-a revenit o altă seară simfonică, înfățișată în plenitudinea cuprinsului ei, și re-

levindu-se ca una din cele mai de preț din întreaga stagiune. Căldura învăluitoare, larghețea calmă dar vibrantă cu care muzicianul îmbrățișează parcă totul în gesturi de amplă sugestie de modelare sonoră, au creat un suflu interpretativ generos întregului concert.

Privești Moldovenești a lui Mihail Jora, suită simfonică de tinerețe, în care îndrăgitul pămînt al Moldovei apare în toate blîndețile și fierbințile lui farmece, au evocat emoționant până de înavușitor temperament și pătrunzătoare poezie ale acestui neuitat înaintaș și îndrumător al muzicii și muzicienilor noștri.

Acestei alese ambianțe i s-a creat o strălucire în plus prin prezența solistă, în *Concertul nr. 2 în do minor* de Rachmaninov, a lui Dan Grigore. Tînăra dar uimitoarea sa măiestrie, de cea mai neînfricată virtuozitate imaginabilă e trecută printr-un filtru muzical aproape sobru în condensarea și dozarea lui expresivă, deși fără a stînjiți cu nimic străfulgerările unui temperament accentuat și unui simț foarte personal al elocinței în expresie, fidel aliate întregii interpretări.

Piesă terminală, *Simfonia în Mi bemol major* de Mozart, a apărut în mișcări din cele mai fericite găsite, într-o stilizare pe cît de consecventă, pe atît de intim afiliată spiritului mozartian.

Ultimul concert a fost consacrat unei capodopere, impunătoare prin genialitatea de făurire, inepuizabila diversitate de idei și de chipuri de a le exprima ca și printr-o cuceritoare vitalitate creatoare: *Anotimpurile* de Josef Haydn.

Emil Simon, cu o suverană stăpînire și într-o hotărîtoare coordonare a neobișnuit de vastului cumul instrumental, coral și solistic al celebrului oratoriu, a obținut o vie transmutare în muzică a tuturor acestor multiple valori, rostindu-se astfel cu glas ferm și sărbătoresc închiderea unei stagiuni deosebit de cuprinzătoare și de valoroase.

Virginia Manu, soprană și interpretă atît de armonios înzestrată, aflată constant la un grad excepțional de puritate în emisiune și de firească facultate de a reda esența și mărturia sensibilă a fiecărei fraze, tenorul Florin Diaconescu, al cărui glas a evidențiat cu mult mai mult decît simple, frumoase înșușiri de cînt și basul de omogene, maturizate și superior cumpănite mijloace interpretative — Mircea Moisa, corurile, calitative, excelent pregătite, stilizate și pline de elan, și-au îmbinat arta și forțele în condițiile unei izbînzi categorice. Nu pot omite, după aceste relatări de prim plan ale vieții muzicale brașovene și pe cele privind unele creștări valorice mai adînci pe rîbojul principal al recitalurilor de cadru liceal, dovedind stadii artistice înaintate și interesante.

Este vorba în primul rînd de violoncelista Melinda Papp, care a dovedit în repetate rînduri sonoritate plină, caldă și sensibilă și o siguranță tehnică și muzicală de pe acum cu totul remarcabile.

Intr-o bună transcripție a unui *Studiu* de Chopin, cu colaborarea binevenită a pianistei Lilliana Iacobescu a atins un nivel care ar fi putut satisface exigențele oricărui public de concert, după excelente afirmări în *Concertele* de Saint-Saëns și Eduard Lalo.

Intr-un recital propriu Diana Apan și-a făcut de asemenea apreciate însușiri pianistice și de expresivitate care îi deschid perspective foarte favorabile.

În concluzie, după urmărirea desfășurării aportului de muzică al stagiunii ce-și închide porțile — ce se vor redeschide însă pentru a primi cu nespusă bucurie oaspeții Festivalului de vară al muzicii de cameră — se poate constata o neîncetată înaintare în câmpul repertorial, în aportul valoric al manifestărilor și în ecoul găsit în rîndurile crescînde ale publicului.

Romeo ALEXANDRESCU

Ploiești

La sfîrșitul lunii februarie, Alexandru Ionescu Butaș a împlinit 80 de ani. Compozitor, profesor, dirijor, pasionat culegător de folclor, animator al unei formații camerale — printre membrii căreia s-a și numărat ani de-a rîndul — A. Ionescu Butaș face parte din marele detașament al celor care slujesc cu credință muzica corală românească. Născut în anul 1894 la București, va urma liceul și apoi Conservatorul în orașul natal. După absolvirea cu succes a Conservatorului, unde i-a avut ca profesori pe D. G. Kiriac, I. Nona Ottescu, Alfonso Castaldi, Dimitrie Cuculin și alții, Al. Ionescu Butaș a plecat la Viena pentru studiul compoziției cu Eusebie Mandicevski. Se perfecționează apoi în studiul viorii la Praga cu Ondricek, iar la Budapesta se va bucura de îndrumările profesorului de muzică de cameră, Hubai. Deși grava infirmitate a pierderii vederii, în timpul celui de-al doilea război mondial i-a pricinuit grele suferințe, muzicianul nu va înceta să activeze intens pe tărîmul artei.

După desăvîrșirea studiilor, tînărul muzician și-a afirmat valoarea prin activitatea desfășurată la Cluj, apoi la Oradea, la Năsăud, Gherla, Ploiești și București. Din perioada năsăudeană reținem seria de concerte publice prezentate în scopul realizării fondurilor care au slujit la ridicarea unui bust în memoria lui George Coșbuc (1927), înființarea societății „Lira Rodnei” — care și-a desfășurat activitatea între anii 1926—1932 —, precum și înființarea unui „Quartet al Năsăudului” care, în perioada 1926—1935 a concertat atît în țară cit și peste hotare (Ungaria, Germania, Franța, Elveția, Austria și Italia).

Profesorul Butaș a nutrit o caldă afecțiune pentru Tiberiu Brediceanu și Constantin Brăiloiu, precum și pentru Bela Bartok, al cărui însoțitor a fost nu o dată în peregrinările acestuia pe meleagurile Transilvaniei, în scopul culegerilor de folclor. După 1940, Al. Ionescu Butaș se stabilește definitiv în Ploiești, unde va activa ca profesor la Liceul „Petru și Pavel”, pînă în 1952. Paralel cu aceasta, a predat pînă în 1955 cursuri de Tiflopedagogie muzicală în București, la Școala specială pentru cei lipsiți de vedere, „Vatra luminoasă.”

Îndrăgostit de folclorul românesc, compozitorul Butaș semnează în 1938 culegerea de 18 coruri mixte; acestui caiet îi vor urma 15 coruri mixte pe teme populare, cu titlul „Privighetoarea satului” (1938),

ambele lucrări fiind premiate de Ministerul învățămîntului și Academia română. Tot lui Al. Ionescu Butaș îi aparține și culegerea de 113 coruri pe două și trei voci egale, „Lira învățătorului” (publicată în 1939) ca și cunoscutele piese corale *Trandafir crescut în vie*, *Du-te dor cu dorurile*, *La Oglindă* (versuri de G. Coșbuc) sau populara romanță *Pe Mureș și pe Tirnave* (1922). O parte din lucrările sale de inspirație folclorică (*Bătrînul în horă*, *Suita din Năsăud*, *Suita din Prova*) au fost transcrise și în notație braille.

Abnegația animatorului vieții muzicale, discreția artistului, dragostea pentru arta populară, marchează întreaga activitate a lui Al. Ionescu Butaș, pilduitoare personalitate de muzician care și-a înțeles pe deplin misiunea umanistă.

Ion FLORIAN

INTERVIURI

Sergiu Comissiona

Am revenit, după mai mulți ani, în Bucureștiul meu de baștină — ne spune Sergiu Comissiona — cu sentimentul că l-am părăsit ieri, judecînd după colegii și prietenii care m-au întîmpinat cu afecțiune. Dar, începînd cu aeroportul Otopeni și pînă la marea sală a Palatului cite schimbări uriașe, la tot pasul! Și pe urmă, acest aspect pretutindeni, de grădină, datorită profuziei de flori, care cred că reprezintă una din caracteristicile Bucureștiului și pe care nu l-am mai întîlnit niciunde în anii mei de Comissiona-voiajor muzical ca să mă exprim astfel.

— *Vă revăd încă școlar, urmărind, cu partiturile pe genunchi, în fundul Ateneului, pe maeștrii noștri intrați în istoria muzicii: Enescu, Georgescu, Silvestri și care au fost, în fond, profesorii dv. Debuturile dv. la noi, mai întii ca violonist, apoi ca apreciat dirijor la Operă, Filarmonică, etc. au fost confirmate în chip strălucit prin premiarea dv. la Concursul tinerilor dirijori de la Besançon, în 1956. Dar după aceea, activitatea dusă în străinătate?*

— Am colindat, pe scurt, prin patru continente între Sidney și New-York. În Israel am preluat direcția Filarmonicii din Haifa, unde am format și orchestra de cameră. În 1966, am devenit directorul artistic și primul șef de orchestră al Filarmonicii din Göteborg. Pentru acest post s-a ținut însă concurs. S-au prezentat zece dirijori. Cuvîntul l-a avut orchestra și... întîmplător, am avut 96% din voturi. De cinci ani împlinesc funcția de director artistic și prim șef de orchestră al Filarmonicii din Baltimore iar săptămîna trecută am semnat un contract pe încă trei ani. D. Joseph Mayerhof, președintele Filarmonicii din Baltimore, unul din marii mecena artistici din S.U.A., a venit în mod special la București pentru concertul pe care l-am dat la Filarmonica „George Enescu” — ceea ce a constituit pentru mine, evident, o mare cinste și o bucurie.